

NATUUR & MILIEU

UPDATE NOVEMBER 2022

**Draag een steentje
bij aan de natuur**

**Karen Eilers:
'Stikstof gaat over
meer dan boeren
versus natuur'**

A close-up photograph of a hedgehog lying on a weathered log. The hedgehog's body is covered in brown and grey spines, and its face is visible with a dark eye and a small nose. It is surrounded by vibrant autumn leaves in shades of orange, yellow, and red. The background is a soft, out-of-focus green, suggesting a forest setting.

**Biodiversiteit:
het kaartenhuis
van ons bestaan**

COLUMN

Marjolein Demmers, Directeur Natuur & Milieu

RUIMTE GEVEN AAN NATUUR

50 JAAR NATUUR & MILIEU

'Ieder dier, iedere plant,
schimmel en bacterie
heeft een functie'

Deze *Update* staat in het teken van biodiversiteit: de enorme rijkheid aan dieren, planten en schimmels die onze planeet herbergt. Van de wormen en torretjes in de moestuin tot haaien en inktvissen in de Noordzee. Van de juffertjes aan de waterrand tot de schimmels die zorgen voor vruchtbare grond vol leven.

Wie zich er even in verdiept, ziet hoe ongelooflijk ingenieus de natuur in elkaar zit. Juist die diversiteit aan soorten bepaalt de kracht van de natuur. Ieder dier, iedere plant, schimmel en bacterie heeft een functie.

Ik vind dat een prachtige gedachte. Het is een samenleving op haar allermooist. Helaas weten we hoe slecht het ervoor staat met de biodiversiteit in Nederland. Van alle biodiversiteit die we in 1900 hadden, is slechts 15 procent over. Dat betekent niet alleen dat wij de generatie zijn die prachtige dieren en plantensoorten voorgoed wegstreept, maar ook dat onze eigen leefomgeving steeds kwetsbaarder wordt. Kwetsbaarder voor plagen, voor ziektes, voor voedseltekorten en voor overstromingen.

Gelukkig leggen steeds meer mensen en organisaties zich hier niet bij neer. Waaronder u, waaronder wij. Natuur & Milieu werkt specifiek aan het herstellen van het leefgebied van planten en dieren. We richten ons op schone lucht, gezond water en een vruchtbare bodem. In natuurgebieden, maar ook in de stad en op het platteland. We laten zien waar vervuiling hoogtij viert, zoals in de Nederlandse sloten en vennen. Bij de overheid lobbyen we voor de beste wetgeving om vervuiling tegen te gaan. Bijvoorbeeld door bedrijven te laten betalen voor CO₂-uitstoot, of door een verbod op de meest giftige bestrijdingsmiddelen. En soms gaat het ook om simpelweg leefruimte opeisen voor natuur. In de stad, maar ook in de windparken op zee.

Natuurbescherming en -behoud gaat velen van u aan het hart. Dankzij uw steun en betrokkenheid kunnen wij onze stem extra krachtig laten horen. Heel veel dank daarvoor.

Marjolein Demmers
Directeur Natuur & Milieu

Schoon water is de basis

Schoon water is onmisbaar voor allerlei dier- en plantensoorten die in en om het water leven. Ook voor ons is goede waterkwaliteit van levensbelang. Het is de basis van ons voedselsysteem en zorgt voor betaalbaar en veilig kraanwater. Herkent u goede waterkwaliteit?

Hoe schoon is de sloot in uw buurt?

WEETJES OVER WATERKWALITEIT

Steile kades

Veel van onze grachten hebben steile kades. Maar planten hebben juist een aflopende oever nodig, want op steile oevers groeien ze niet. Zonder planten is er weinig natuur in en rondom het water. Daardoor is de waterkwaliteit vaak matig.

Kroos op het water

Kroos ontstaat door te veel voedingsstoffen in het water. Een kroostapijt laat minder licht door, waardoor onderwaterplanten niet goed groeien. Onderwaterplanten zijn heel belangrijk voor het waterleven. Ze leveren zuurstof en vormen een schuilplek voor dieren.

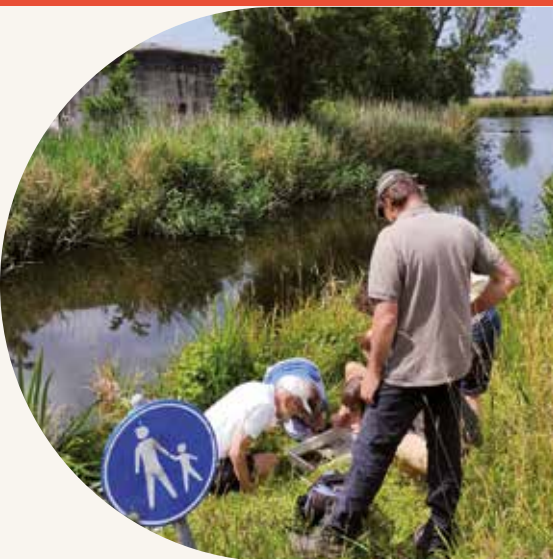

Drijvende planten

Als er veel drijfplanten in het water zijn, blokkeren ze de zonnestralen. Hierdoor krijgen de planten onder water geen licht. Met minder drijvende planten gaat de waterkwaliteit omhoog en groeien onderwaterplanten beter. Drijfplanten zijn prima, als er maar genoeg onbedekt water overblijft.

Troebelheid van het water

In troebel water zweven veel kleine deeltjes. Daardoor is het zicht slecht. Waterdieren vinden hun prooi niet en onderwaterplanten krijgen nauwelijks licht. Helder water is een teken van goede waterkwaliteit.

Vang de Watermonsters

Met het project 'Vang de Watermonsters' onderzoeken we elk jaar de kwaliteit van de kleine wateren in ons land. Deze zomer kon iedereen een klein watertje in de buurt nomineren. Vervolgens stuurden wij onze burgeronderzoekers op pad om watermonsters te nemen. Ervaar hoe het gesteld is met de waterkwaliteit in uw buurt. Bekijk de onderzoeksresultaten op: www.vangdewatermonsters.nl.

Er leek eindelijk schot in de zaak te zitten. Boeren, bouwers, werkgevers, overheid en natuurorganisaties deelden dezelfde ambitie: de stikstofcrisis oplossen. Maar toen dreigde alles te ontploffen. Door één kaartje. Onze programmaleider Stikstof & Water Karen Eilers is dagelijks met stikstof bezig.

In mei was Natuur & Milieu een van de partijen die een akkoord bereikten over een zeer urgent probleem: de aanpak van de stikstofcrisis. Karen Eilers en onze directeur Marjolein Demmers kwamen samen met vertegenwoordigers van Bouwend Nederland, LTO Nederland, VNO-NCW, MKB Nederland en Natuurmonumenten, een aanpak overeen die onze maatschappij van het slot leek te kunnen halen. Er werd een nieuw kabinet aangesteld, Christianne van der Wal werd stikstofminister en de eerste plannen werden gedeeld met de samenleving. En toen publiceerde het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zijn beruchte kaartje. Karen Eilers blikt terug en kijkt vooruit.

Kleine zonnedauw. Foto: Bep van Pelt

'STIKSTOF GAAT OVER MEER DAN BOEREN VERSUS NATUUR'

Hoe kijk je terug op de afgelopen tijd?

Karen Eilers: 'Het was een tijd van grote pieken en dalen. Tijdens de onderhandelingen over ons stikstofakkoord kregen wij van andere groene organisaties op onze donder. Zij vonden het een verkeerde keuze om samen te werken met maatschappelijke partijen. Hoe kon de natuur daar nu van profiteren? Later hoorden we dat door onze samenwerking politici nog een stap verder durfden te gaan met de stikstofdoelen in het coalitieakkoord. Ze zagen dat er draagvlak was voor oplossingen. Ons voorstel is uiteindelijk goed geland in het coalitieakkoord. Dat was echt een groot succes!'

'In de tussentijd is er veel gebeurd. Er werd een kaartje gepubliceerd en dat leidde tot enorme onrust. Ik ben trots dat minister Van der Wal haar rug recht houdt. Het is nu begin oktober, net na het stikstofadvies van bemiddelaar Johan Remkes. Zijn invoelende advies bevatte voor iedereen winst- en verliespunten. Hij heeft hiermee een aantal angels uit de discussie gehaald. Nu is het tijd om de stikstofuitstoot echt te verminderen.'

Karen Eilers

'Ik droom van een landbouw die weer in balans is met de omgeving. Waarbij de boer eerlijk kan werken en de natuur in ons land de ruimte krijgt om te herstellen en te floreren.'

Hoe kan het dat de natuur en de boeren zo tegenover elkaar staan?

'Natuur en boer lijken opeens tegenover elkaar te staan, terwijl ze juist samen kunnen gaan. We hebben daarom heel hard gewerkt om ook samen met LTO Nederland, als vertegenwoordiger van de boeren, tot verandering te komen. Het beruchte kaartje (de stikstofkaart die het ministerie van LNV in juni 2022 publiceerde, waarin per gebied werd aangegeven hoeveel stikstofreductie er nodig zou zijn, red.) zette die samenwerking grotendeels op scherp. De uitleg erbij was te complex en er werd de boeren vrijwel geen perspectief geboden. Dat is enorm zonde. Er zijn veel concrete adviezen aangebracht - ook door ons - om een verdienmodel met natuurinclusieve kringlooplandbouw aantrekkelijk te maken voor boeren. Gelukkig zijn deze adviezen goed geland bij Remkes. Nu moeten ze nog worden uitgevoerd.'

Als het geen situatie is van natuur versus boeren, waar zit dan wel de uitdaging?

'Er is een enorme groep piekbelasters die natuur-gebieden belasten met stikstofoxiden en ammoniak.

Begrijp me niet verkeerd: dat gaat over de kalkoenderhouder op de Veluwe, maar ook over bedrijven als Schiphol en Tata Steel, en over vrijwel alle snelwegen in Nederland. Remkes dringt in zijn rapport aan op het snel weghalen van deze piekbelasting bij kwetsbare natuurgebieden. We moeten ervoor zorgen dat ze uiterlijk in 2030 geen piekbelaster meer zijn. Dat betekent niet dat ze allemaal moeten opdoeken. Het betekent wel dat het ene bedrijf vertrekt en het andere kan blijven als de bedrijfsvoering drastisch wordt aangepast. En dat we minder en schoner reizen stimuleren. Zo ontstaat er weer ruimte om onze klimaat- en woningdoelen te halen, en voor onze natuur om te herstellen.'

'Natuur en boer lijken opeens tegenover elkaar te staan, terwijl ze juist samen kunnen gaan'

DOE MEE

Bijvriendelijk tuinieren

Aan de slag in eigen tuin voor de wilde bij

Met ons project 'Nederland Zoemt' komen we al ruim vijf jaar in actie tegen het uitsterven van de wilde bij. Ook u kunt helpen! Maak uw tuin of balkon aantrekkelijk voor wilde bijen.

'Bijen houden wel van een rommeltje'

Een groene tuin of groen balkon is niet alleen fijn voor ons, ook de bijen houden ervan. Bloeiende planten die veel nectar geven, zorgen voor voldoende voedsel voor bijen en andere insecten. Denk aan hemelsleutel, herfstaster of lavendel. Sommige bijen overwinteren in uitgebloeide bloemenstengels in plaats van in holletjes in de grond. Begin daarom pas met snoeien in het voorjaar en maak de tuin vooral niet te netjes. Bijen houden wel van een rommeltje. Dat geeft ze bovendien de ruimte om hun eitjes te leggen.

Creëer nestgelegenheid

Bij bijen denken we al snel aan bijenkorven. Maar wist u dat alleen de honingbij daar gebruik van maakt? De meeste wilde bijen leven solitair. Ze maken hun nestjes in smalle gangetjes, zoals gaatjes in bomen of in de grond. U kunt voor nestgelegenheid zorgen door een bijenhotel op te hangen. Een bijenhotel is heel makkelijk zelf te maken. Boor gaten in hout, of gebruik bamboestokjes waarvan de achterkant dicht is. Geen zin in die moeite? Een bijenhotel is natuurlijk ook kant-en-klaar te koop.

Vermijd onkruid- en ongediertebestrijders

Middeltjes om ongedierte en ongewenste planten uit de tuin te houden, kunnen schadelijk zijn voor bijen, vogels en vlinders. Door genoeg planten, het liefst bodembedekkers, in de tuin te zetten voorkomt u dat er veel onkruid gaat groeien. Als er toch onkruid groeit kunt u dat het beste met de hand of een schop verwijderen. Het bestrijden van bladluis op planten is gelukkig niet moeilijk. Vogels en lieveheersbeestjes eten ze graag! Die laatste zijn ook dol op kruidenplanten in de tuin.

Naast deze tips kunt u natuurlijk nog veel meer doen voor de wilde bij. Kijk voor meer informatie op: www.nederlandzoemt.nl. Daar vindt u ook meer informatie over bijvriendelijke bloemen en planten.

Bijenlokkers in de tuin

Help de bij met planten, bomen en struiken die veel stuifmeel en nectar geven. Hemelsleutel, herfstaster, muurpeper, lavendel, kattenkruid, blauwe knoop en zonnehoed zijn echte bijenlokkers.

STEENTJE BIJDAGEN AAN NATUUR IN DE STAD

Wilma Berends

'De afname van diersoorten is ook slecht nieuws voor ons. Want als soorten uitsterven of verdwijnen, stort het kaartenhuis in elkaar. In de natuur is namelijk alles van elkaar afhankelijk en houdt elkaar in stand. Wij kunnen niet zonder.'

Natuur in de buurt is essentieel. Voor onze gezondheid en ons welzijn. Voor de dieren om ons heen. En om onze leefomgeving klimaatbestendig te maken. De laatste jaren is er steeds meer aandacht voor het belang van voldoende groen in de stad. Toch delft groen nog vaak het onderspit.

Versterking is een van de belangrijkste oorzaken van de achteruitgang van vogels en insecten. We moeten ook voor hen gaan bouwen', zegt Wilma Berends, programmaleider Duurzaam wonen van Natuur & Milieu. 'Een gemeente kan bij de bouw van een woonwijk maatregelen voorschrijven die de biodiversiteit bevorderen. Helaas gebeurt dat nog veel te weinig. Groen in de stad is nu te veel afhankelijk van de welwillendheid van bedrijven en gemeenten. Het mag niet zo zijn dat de natuur het onderspit delft bij nieuwbouw. Die zou de natuur juist moeten versterken.'

Bouwen voor de natuur

Net als wij horen ook dieren in de stad de ruimte te krijgen, voldoende voedsel te vinden en zich te kunnen voortplanten. Om dat te bevorderen, kan nieuwbouw bijvoorbeeld groene daken en gevels krijgen. Of vleermuis-kasten. Of nestelstenen voor mussen, gierzwaluwen en spreeuwen. 'Wij pleiten voor nationaal verplichte groennormen voor de bouw van woningen', zegt Wilma. 'Dat doen we samen met een brede coalitie van banken, projectontwikkelaars, gemeentes en bouwers.'

Bewustwording bij bewoners

Ook bewoners spelen een rol bij de vergroening van steden. Een aanspre-

'Groen delft nog vaak het onderspit'

kend voorbeeld is het 'tegelwippen': mensen halen de tegels uit hun tuin en zetten er planten neer. Natuur & Milieu heeft ook een campagne om groene daken te bevorderen. Die zijn goed voor insecten en vogels, en ze werken verkoelend en isolerend. 'Het geeft plezier om je leefomgeving te vergroenen en ruimte te maken voor de natuur', aldus Wilma. 'Hoe fijn is het om bijen te horen zoemen? Om vlinders in de bloemen te zien en vogels te horen fluiten?'

Steentje bijdragen aan natuur in de stad

Wilt u bijdragen aan een groenere buurt? Er zijn een aantal dingen die u kunt doen. Door zo veel mogelijk tegels uit de tuin te halen, kan het regenwater in de grond wegzakken. Met bloeiende planten zorgt u voor voedsel voor insecten, zoals bijen en vlinders, en vogels zoals de huismus en merel. Deze dieren kunnen nog meer voedsel en onderdak vinden dankzij groene daken. Als laatste kunt u verblijfruimtes of nestelstenen aanbrengen voor soorten als de huismus, gierzwaluw en vleermuisen.

Bekijk meer over natuur in de stad op: www.natuurenmilieu.nl/natuurindestad.

Geen gasten, maar burger-onderzoekers met impact

Katja Egorova is onderzoeker aan de Universiteit Twente. Deze zomer deed ze samen met zeventien Oekraïense kinderen tussen de negen en dertien jaar mee aan ons burgeronderzoek 'Vang de Watermonsters'.

Door de kwaliteit te meten van kleine wateren in de buurt, leerden de kinderen de omgeving, omwonenden en de natuur beter kennen. En niet onbelangrijk: met 57 gemeten sloten, vennen en plassen leveren zij een grote bijdrage aan een betere waterkwaliteit.

'Met Vang de Watermonsters maakten we deel uit van iets groters'

die is gespecialiseerd in aard- en milieuwetenschappen én *citizen science*. 'Zij waren hard op zoek naar een leerzame activiteit voor hun kinderen. Waterkwaliteit is een belangrijk thema in Nederland. Maar voor deze kinderen betekende meedoen aan dit onderzoek nog veel meer. Ze leerden dat ze geen gasten zijn, maar een waardevolle toevoeging aan de gemeenschap.'

Bonuspunten

Om de kinderen extra te motiveren, voegde Katja een spelcomponent toe. 'Voor elk gemeten watertje kregen de onderzoeksteams punten. Als ze de meetlocaties goed spreidden, en als ze dieren vonden die niet eerder waren gevonden, kregen ze bonuspunten. De kinderen gingen zo nauwkeurig te werk dat we na twee dagen nauwelijks nog hoefden te helpen. Hun identiteit veranderde: ze waren geen vluchtelingen meer, maar onderzoekers. Er zijn zelfs hele blogs en Instagramfilmpjes aan gewijd.'

'Via het Rode Kruis kwam ik in contact met een aantal Oekraïense families', vertelt Katja,

Deel van iets groters

De vier onderzoeksteams waren dagelijks bezig in de natuur, spraken omwonenden en leerden spelen-derwijs over het belang van goede waterkwaliteit. 'Elke dag zagen we het aantal gemeten wateren toenemen op de online kaart van Vang de Watermonsters', zegt Katja. 'Dat gaf ons het gevoel deel uit te maken van iets groters. Al sinds de start van dit onderzoek vragen de kinderen wat het volgende project wordt waaraan we meedoen.'

Wilt u het hele artikel lezen? Kijk op:

www.natuurenmilieu.nl/groenedoener.

BENT U OOK GROENE DOENER?

Geeft u ook om de natuur en het milieu, en spant u zich in om de wereld een stukje groener te maken? Wij zijn benieuwd naar uw verhaal. Neem contact op via donateurs@natuurenmilieu.nl en inspireer anderen!

NIET ZONDER NATUUR

N iemand kan voorspellen hoe de wereld eruitziet als de kinderen van nu zelf kinderen hebben. Maar het zal anders zijn, want onze huidige manier van leven stuit op economische, sociale en ecologische grenzen. Dat vergt een andere economie en arbeidsmarkt. Een andere omgang met ruimte en natuur.'

Rake woorden van de koning in zijn troonrede op de derde dinsdag van september. Tegen een achtergrond van grote onrust: oorlog in Oekraïne, stijgende energierekening, boze boeren. In een tijd van grote polarisatie. En die polarisatie kenmerkt ook de scherpe debatten in de Tweede Kamer. Vooral als het gaat over stikstof.

Het kabinet kwam er zelf niet meer uit. De Tweede Kamer eiste een bemiddelaar. Johan Remkes kreeg deze taak toebedeeld. Hij kwam met een zestig pagina's tellend persoonlijk relaas, waarin het kabinet een tik op de vingers kreeg en hij zijn best deed om zich in te leven in de pijn en woede die de boeren voelen. Dat deed hij goed. Tegelijkertijd vermeed hij niet de 'ongemakkelijke waarheid' te vertellen: we moeten op heel korte termijn veel minder stikstof uitstoten, om de natuur te herstellen.

De grenzen zijn bereikt, zoals ook de koning uitsprak. We kunnen niet zonder natuur. Gelukkig zijn er heel veel mensen die de waarde van natuur hoog hebben zitten. Die een groen hart hebben voor natuur. De stille meerderheid.

Om een stem te geven aan de natuur en aan deze miljoenen Nederlanders, lanceerden we met een grote groep maatschappelijke organisaties de campagne '#nietzondernatuur'. Van ANWB, Caring Farmers tot ASN Bank en Vogelbescherming Nederland. We riepen het kabinet op geen plannen te maken zonder natuur. Omdat miljoenen Nederlanders niet zonder kunnen.

Met het mooie advies van Remkes in handen, gaan we door met de campagne. Om ervoor te zorgen dat het kabinet niet zwicht voor polarisatie. Zoals de

koning zei: *'Wat niet verandert, is dat samenwerking*

Nederland sterker maakt dan polarisatie. Dat is van alle tijden.'

En dat nemen we als Natuur & Milieu serieus. Met allerlei organisaties. Met de natuur.

**'Wat niet verandert,
is dat samenwerking
Nederland sterker maakt
dan polarisatie'**

Chemische bestrijdingsmiddelen: slecht voor gezondheid en biodiversiteit

Nederland heeft een groot probleem met bestrijdingsmiddelen. Het gebruik wordt veel te makkelijk toegestaan en de overheid heeft de gevolgen niet goed in beeld. Met als gevolg dat we per jaar ten minste vijf miljoen kilo gif wegspreiden. Iets om je behoorlijke zorgen over te maken. Berthe Brouwer, onze programmaleider Landbouw, vertelt over dit probleem – en hoe wij werken aan een oplossing.

Hoe problematisch is het gebruik van bestrijdingsmiddelen?

Berthe Brouwer: 'We zijn geneigd te denken dat de overheid wel toeziet op veilig gebruik van bestrijdingsmiddelen. Dat het niet zo'n vaart loopt met de risico's voor onze gezondheid en de natuur. Maar precies daar zit een groot probleem. Degenen die deze middelen beoordelen, onderzoeken de effecten voor heel specifieke situaties. Wat doet dit middel in precies deze dosering? Met deze toepassing en op deze specifieke diersoorten?'

Maar in de praktijk gebruiken boeren en tuinders verschillende middelen door elkaar en na elkaar. Daardoor ontstaan wel degelijk gevaarlijke situaties. Bestrijdingsmiddelen in grond- en oppervlakte-

water zorgen bijvoorbeeld voor moeilijkheden bij het reinigen van dit water tot drinkwater. Wetenschappers wijzen bestrijdingsmiddelen aan als belangrijke oorzaak voor de dramatische afname van insecten. En steeds vaker wordt de link gelegd tussen bestrijdingsmiddelen en ziektes als Parkinson en Alzheimer.'

Moeten ze die onderzoeken dan niet anders gaan doen?

'Sowieso moet het gebruik van de chemische middelen omlaag. Europa heeft net aangekondigd dat lidstaten hun bestrijdingsmiddelengebruik tegen 2030 moeten hebben gehalveerd, en Nederland scoort het slechtst van alle Europese landen. Maar ook de onderzoeken moeten anders. Het voor-

zorgsprincipe is van groot belang: als er twijfel is, niet doen. Dat principe wordt nu totaal in de wind geslagen.'

'Zo zijn onlangs nieuwe bestrijdingsmiddelen toegestaan, als alternatief voor de gevaarlijke neonicotinoïden. Daarbij is helaas geen gebruik gemaakt van de nieuwste richtlijnen en wetenschappelijke data over bijen. Die laten zien dat die middelen het zenuwstelsel van bijen aantasten. Ze kunnen hun nest niet vinden en gaan daardoor dood. Binnen het onderzoek is het criterium dat ze binnen een paar uur doodgaan. Dat is niet het geval - ze sterven later - en dus mag zo'n middel door. Onvoorstelbaar! Zeker omdat juist insecten als de bij zo belangrijk zijn voor ons voedsel.'

'De overheid moet milieu- en gezondheidsschade zorgvuldig meenemen in de beoordeling van middelen'

Wat moet de overheid hieraan doen?

'De overheid moet milieuschade en gezondheidsschade heel zorgvuldig meenemen in de beoordeling van middelen. Daarnaast moet er wat ons betreft een heffing komen op chemische middelen, zodat ze duurder worden. De opbrengst moet worden gebruikt voor het ontwikkelen en aanmoedigen van natuurvriendelijke middelen.'

'Wat ook belangrijk is, is de lijst *candidates of substitutions*. Dat zijn middelen waarvan Europa zegt: die zijn zo giftig, die laten we niet meer toe zodra er drie middelen zijn die een goed alternatief bieden. Maar dat kan eindeloos duren! Europa moet ervoor zorgen dat natuurvriendelijke middelen sneller kunnen worden ontwikkeld. En dat we sneller stoppen met het gebruiken van de meest giftige stoffen.'

Natuur & Milieu werkt aan effectief beleid dat nodig is om ons én de natuur te beschermen tegen de middelen. Lees meer over dit project op: www.natuurenmilieu.nl/bestrijdingsmiddelen.

Berthe Brouwer

'Hoe kunnen we zo duurzaam mogelijk kweken en telen? Wij werken samen met partners aan een toekomst zonder schadelijke bestrijdingsmiddelen. Want gif in de natuur is niet meer van deze tijd.'

Retouradres: Natuur & Milieu, Postbus 1578, 3500 BN Utrecht

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

De Update is een uitgave voor donateurs en relaties van Natuur & Milieu en verschijnt twee keer per jaar op papier en online. Bekijk eerdere edities op: www.natuurenmilieu.nl/update.

50 JAAR
NATUUR
& MILIEU

November 2022 © Natuur & Milieu

Contact over donateurszaken?

030-233 1328

donateurs@natuurenmilieu.nl

www.natuurenmilieu.nl

@natuurenmilieu

Facebook.com/natuurenmilieu

Linked.in/natuurenmilieu

@natuurenmilieu

Algemeen Nut
Beogende Instelling
ANBI

